

การพัฒนาความสามารถในการเขียนสารคดีสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับ การประเมินโดยเพื่อน

THE DEVELOPMENT OF NONFICTION WRITING ABILITY FOR MATHAYOMSUKSA 1
STUDENTS BY USING PLEASE STRATEGY WITH PEER ASSESSMENT

บุษยามาศ บุญก่อสร้าง^{1*} พิณพจน์ คงวิจิตร¹

Bussayamas Boonkorsang^{1*} Pinpon Kongwijit¹

¹ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ประเทศไทย

¹ Faculty of Education, Silpakorn University, Thailand

* Corresponding author e-mail: Bussayamas@kjin.ac.th

Received: 07/05/2026 | Revised: 23/06/2026 | Accepted: 15/07/2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพัฒนาการความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน และ 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/6 โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม (พระตำหนักสวนกุหลาบมัธยม) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 38 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีโดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน จำนวน 4 แผน 2) แบบประเมินความสามารถในการเขียนสารคดี และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (One - way repeated measures ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า พัฒนาการความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อนอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.55, SD = .60$)

คำสำคัญ: ความสามารถในการเขียนสารคดี; กลยุทธ์ PLEASE; การประเมินโดยเพื่อน

Abstract

The purposes of the research were to 1) study the development of nonfiction writing ability of mathayomsuksa 1 students between learning by using PLEASE Strategy with peer assessment and 2) study the mathayomsuksa 1 students' opinion toward PLEASE Strategy with peer assessment. The sample consisted of 38 students from mathayomsuksa 1 room 6, semester 2 in academic year 2025 at Kanchanapisek Wittayalai Nakhon Pathom (Pratamnak Suankularb Matthayom) School, obtained by cluster random sampling. The instruments used in this study were 1) Four nonfiction writing lesson plans, 2) Nonfiction writing ability test and 3) A questionnaire used to study students' opinions about learning. The data was analyzed by mean (M), standard deviation (SD) and One - way repeated measures ANOVA. The results showed that the development in nonfiction writing ability of mathayomsuksa 1 students increased significantly at the .05 level of statistical significance and the opinions of mathayomsuksa 1 students toward PLEASE Strategy with peer assessment were in the highest level ($M = 4.55, SD = .60$)

Keywords: Nonfiction Writing Ability; PLEASE Strategy; Peer Assessment

บทนำ

การเขียนเป็นความสามารถที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการสื่อสารของมนุษย์ในโลกปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้า เนื่องจากการเขียนเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความรู้สึก ประสบการณ์ ข่าวสารและเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นลายลักษณ์ อีกทั้งยังเป็นสื่อแสดงวัฒนธรรมและอารยธรรมของมนุษย์ที่ถ่ายทอดมรดกทางสติปัญญาให้กว้างไกลอีกด้วย ทั้งนี้ความสามารถในการเขียนไม่สามารถเกิดขึ้นได้เองแต่จำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝนและพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ (Zinsser, 2001; Johnson, 2012; สุทธิ ชัตติยะ, 2552 และดวงใจไทยอุบล, 2554)

สารคดีเป็นงานเขียนประเภทหนึ่งที่จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนและพัฒนา เนื่องจากสารคดีเป็นงานเขียนที่ช่วยยกระดับสติปัญญาและจิตใจของผู้อ่านได้ ดังที่ นักวิชาการ (Zinsser, 2001; Root, 2008; ชลอ รอดลอย, 2551; สุทธิ ชัตติยะ, 2552 และเกศินี จุฑาวิจิตร, 2557) กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า สารคดีเป็น

งานเขียนที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงข้อเท็จจริง ความรู้ ทักษะหรือความคิดเห็นที่แฝงไปด้วยความเพริศเพลีนแก่ผู้อ่าน นอกจากนี้สารคดียังให้คำแนะนำในการปฏิบัติที่เป็นประโยชน์พร้อมทั้งให้ความจรรโลงใจแก่ผู้อ่านอีกด้วย ดังนั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม (พระตำหนักสวนกุหลาบมอญ) จึงกำหนดให้การเขียนสารคดีเป็นสาระการเรียนรู้หนึ่งในรายวิชาเพิ่มเติม ท20201 การเขียน

แม้จะเป็นที่ตระหนักว่าการเขียนสารคดีเป็นความสามารถที่นักเรียนควรได้รับการพัฒนาและฝึกฝน แต่ยังพบว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับความสามารถดังกล่าว จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม (พระตำหนักสวนกุหลาบมอญ) ผู้วิจัยสามารถสรุปปัญหาได้ 4 ประการ คือ 1) นักเรียนใช้ภาษาพูดในการเขียนสารคดี 2) นักเรียนขาดคลังความรู้ที่จะนำมาใช้เขียนสารคดี 3) นักเรียนขาดคลังคำศัพท์ และ 4) นักเรียนเขียนรวนและไม่สามารถเรียบเรียงเรื่องราวที่จะเขียนได้ ซึ่งปัญหาทั้ง 4 ประการนี้เกิดจากสาเหตุ 2 ประการ ได้แก่ 1) สาเหตุที่เกิดจากนักเรียน คือ นักเรียนใช้ภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียน ขาดประสบการณ์ในการอ่านงานเขียนสารคดีหรือหนังสือต่าง ๆ ขาดการวางแผนในการเขียนและเคยชินกับการใช้ข้อความสั้น (Short Message) ในการสนทนาทางสื่อสังคมออนไลน์ และ 2) สาเหตุที่เกิดจากครูผู้สอน คือ การออกแบบหรือเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนยังไม่สามารถส่งเสริมให้นักเรียนวางแผนการเขียนและสร้างงานเขียนด้วยตนเองได้ (นันทพร มีฤทธิ์, รัตติยา บุญศิริ, สุจินันท์ เลิศกมลวรรณ และอชิรวิทย์ ธิรัชยธวันต์, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 กรกฎาคม 2567)

ผู้วิจัยได้พิจารณาสาเหตุของปัญหาและได้ศึกษาแนวทางในการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดี พบว่า กลยุทธ์ PLEASE ตามแนวคิดของ Graham and Harris (2005) สามารถแก้ไขปัญหาการเขียนสารคดีของนักเรียนได้ เนื่องจากกลยุทธ์ PLEASE เสมือนเครื่องมือนำทางในการเขียน ช่วยให้นักเรียนเขียนบรรยายละเอียดของข้อความได้ถูกต้อง และมีขั้นตอนที่ทำให้ได้วางแผนการเขียนก่อนลงมือเขียน โดยกลยุทธ์ PLEASE มีขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม 6 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 เลือกหัวข้อ (Pick) ขั้นที่ 2 สร้างรายการ (List) ขั้นที่ 3 ประเมิน (Evaluate) ขั้นที่ 4 ปฏิบัติการ (Activate) ขั้นที่ 5 เสริมความ (Supply) และขั้นที่ 6 สรุป (End) ซึ่งการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวสามารถปรับเป็นขั้นตอนการสอนเขียนที่ช่วยแก้ไขปัญหาการเขียนสารคดีได้อย่างครอบคลุม

ความน่าสนใจของกลยุทธ์ PLEASE ทำให้ผู้วิจัยได้ไปศึกษางานวิจัยของต่างประเทศที่ใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์ PLEASE เพื่อแก้ไขปัญหาด้านความสามารถด้านการเขียน พบว่า มีงานวิจัยของ Maysaroh (2020) ที่ได้พัฒนาความสามารถในการเขียนของนักเรียนเกรด 10 โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ผลการวิจัยพบว่ากลยุทธ์ PLEASE มีผลเชิงบวกในการพัฒนาความสามารถในการเขียนของนักเรียน และ Suci (2023) ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของกลยุทธ์ PLEASE ที่มีต่อความสามารถในการเขียนย่อหน้าเชิงพรรณนาของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่ากลยุทธ์ PLEASE มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการพัฒนาความสามารถในการเขียนย่อหน้าเชิงพรรณนาของนักเรียน นอกจากนี้ Dewi (2020) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้กลยุทธ์ PLEASE และกลยุทธ์ POWER ในการพัฒนาความสามารถในการเขียนของนักเรียนตามประเภทข้อความ ผลการศึกษาพบว่าประสิทธิภาพของกลยุทธ์ PLEASE ที่มีต่อความสามารถในการเขียนของนักเรียนสูงกว่าประสิทธิภาพของกลยุทธ์ POWER ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากลยุทธ์ PLEASE สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการเขียน

ได้อย่างหลากหลาย และแม้ว่าจะยังไม่มีนักการศึกษาหรือผู้วิจัยทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศนำกลยุทธ์ PLEASE มาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการเขียนสารคดี แต่ผลจากการศึกษาขั้นตอนและข้อดีของกลยุทธ์ PLEASE ที่กล่าวไว้ในข้างต้นแสดงให้เห็นว่ากลยุทธ์ PLEASE สามารถเป็นกระบวนการสอนที่นำมาพัฒนาความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แม้ว่ากลยุทธ์ PLEASE จะครอบคลุมการแก้ไขปัญหาและพัฒนาความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนได้ แต่จากการศึกษาขั้นตอนของกลยุทธ์ PLEASE พบว่า ขั้นที่ 3 ประเมิน (Evaluate) และขั้นที่ 6 สรุป (End) เป็นขั้นที่อาจทำให้ประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพราะนักเรียนอาจจะไม่มีประสบการณ์และแนวทางสำหรับการประเมิน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมิน พบว่า การประเมินโดยเพื่อน (Peer Assessment) เป็นกระบวนการที่สนับสนุนให้นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้ทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของตน และทำให้ได้รับคำแนะนำสำหรับการพัฒนาปรับปรุงผลงานได้ (Topping, 2018) อีกทั้งการประเมินโดยเพื่อนยังส่งผลดีต่อการเรียนรู้ของนักเรียนผู้รับบทบาทผู้ประเมิน ดังที่ Race (2001) อ้างถึงใน Roberts, 2006) และ Topping (2018) กล่าวไว้สอดคล้องกันสรุปได้ว่า การประเมินโดยเพื่อนเป็นกระบวนการที่ท้าทายสติปัญญาทั้งตัวผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน เนื่องจากทำให้ได้พัฒนาทักษะการคิดและทักษะทางสังคมไปพร้อมกัน ทั้งนี้เมื่อศึกษางานวิจัยต่างประเทศยังพบว่านักวิจัยหลายท่านได้นำการประเมินโดยเพื่อนไปใช้ในการพัฒนาความสามารถในการเขียน เช่น Tshering (2016) ศึกษาเรื่อง การประเมินโดยเพื่อนของนักเรียนในการเขียนเรียงความเชิงพรรณนาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในประเทศภูฏาน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีพัฒนาการในการเขียนเชิงพรรณนาหลังจากการฝึกการประเมินโดยเพื่อนดีขึ้น เนื่องจากการประเมินงานเขียนโดยเพื่อนกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความรับผิดชอบในฐานะผู้ประเมินส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันของผู้ประเมิน และได้พัฒนาภาษาที่ใช้ในงานเขียนและยังทำให้มีประสบการณ์ในการใช้ภาษาจากการประเมินโดยเพื่อน และ Tunagur (2021) ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการประยุกต์ใช้การประเมินโดยเพื่อนที่มีต่อความวิตกกังวลในการเขียนและแรงจูงใจในการเขียนของนักเรียนเกรด 6 ผลการศึกษาพบว่า การประยุกต์ใช้การประเมินโดยเพื่อนช่วยลดความวิตกกังวลในการเขียนของนักเรียนและเพิ่มแรงจูงใจในการเขียนของนักเรียนได้ จะเห็นได้ว่านอกจากการประเมินโดยเพื่อนจะเป็นกระบวนการที่ช่วยให้การดำเนินกิจกรรมในขั้นที่ 3 ประเมิน (Evaluate) และขั้นที่ 6 สรุป (End) ของกลยุทธ์ PLEASE ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นแล้ว การประเมินโดยเพื่อนยังมีส่วนช่วยในการพัฒนาความสามารถในการเขียนของนักเรียนได้ อีกทั้งการประเมินโดยเพื่อนยังเป็นกระบวนการที่เหมาะสมจะนำไปใช้ในวงวิจัยของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้อีกด้วย

ด้วยเหตุนี้ การศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการศึกษาการพัฒนาความสามารถในการเขียนสารคดีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

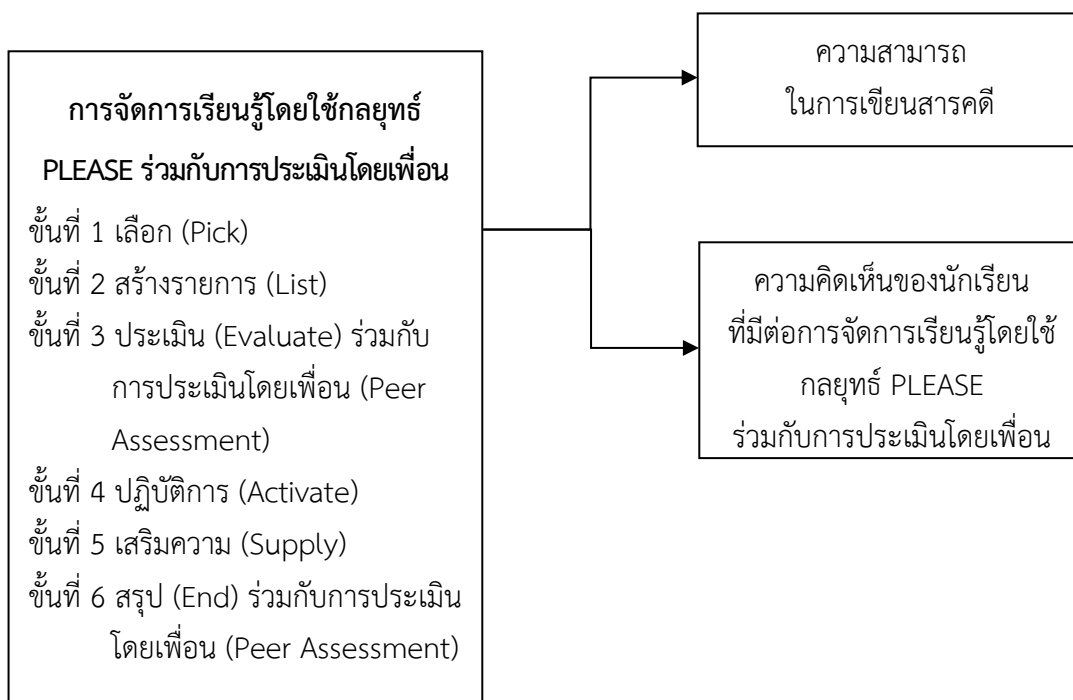
การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการเขียนสารคดีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน” ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารหลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ PLEASE และการประเมินโดยเพื่อน เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนการเขียนสารคดีเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียน ดังต่อไปนี้

ความสามารถในการเขียนสารคดี (Nonfiction Writing Ability) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการถ่ายทอดข้อเท็จจริงหรือประสบการณ์ที่เกิดจากการสังเกต รับรู้และจดจำของผู้เขียน ซึ่งอาจจะเป็นสาระความรู้ทั่วไปหรือสาระความรู้ทางวิชาการต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ของผู้เขียน โดยผู้เขียนจะต้องนำเสนอข้อเท็จจริงหรือประสบการณ์เหล่านั้นอย่างมีศิลปะในการใช้ภาษาและสร้างผลงานการเขียนสารคดีโดยไม่นำจินตนาการของตนเองมาปนกับข้อเท็จจริงที่ต้องการจะนำเสนอ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE เป็นกลยุทธ์การสอนเขียนที่มุ่งเน้นการแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดจากการวางแผนและองค์ประกอบในการเขียน มีขั้นตอน 6 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 เลือกหัวข้อ (Pick) เป็นขั้นตอนที่นักเรียนจะได้เลือกหัวข้อในสร้างผลงานการเขียนซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นในการกำหนดการวางแผนและนำไปสู่ขั้นที่ 2 คือ สร้างรายการ (List) ขั้นนี้นักเรียนจะได้สร้างรายการแนวคิดสำคัญ รวมทั้งสร้างรายการประเมินแนวคิดสำคัญเพื่อใช้ตรวจสอบรายการแนวคิดสำคัญที่ตนเองได้สร้างขึ้นอีกด้วย ขั้นที่ 3 ประเมิน (Evaluate) เป็นขั้นตอนที่นักเรียนจะนำรายการประเมินแนวคิดสำคัญมาตรวจสอบว่ารายการแนวคิดที่สร้างไว้มีความสอดคล้องและมีความครอบคลุมหัวข้อเรื่องที่ได้ออกไว้หรือไม่ จากนั้นจะเข้าสู่ขั้นที่ 4 คือ ปฏิบัติการ (Activate) ซึ่งเป็นขั้นตอนที่นักเรียนจะได้เริ่มลงมือเขียนโดยการนำรายการแนวคิดสำคัญที่ผ่านการประเมินแล้วมาเรียบเรียงและปรับให้ประโยคหรือข้อความที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้ ขั้นที่ 5 เสริมความ (Supply) ซึ่งเป็นขั้นที่นักเรียนจะได้เขียนขยายความในแต่ละย่อหน้าที่ได้เรียบเรียงไว้ในขั้นที่ 4 โดยนักเรียนสามารถบรรยายความรู้สึก ใส่ตัวอย่างและรายละเอียดเพิ่มเติมตามความเหมาะสม และขั้นที่ 6 สรุป (End) ในขั้นนี้นักเรียนจะต้องเรียบเรียงย่อหน้าสรุปงานเขียนของตนเองและนักเรียนจะต้องทำหน้าที่ตรวจสอบงานเขียนของตนเองเพื่อหาข้อบกพร่องและแก้ไขข้อบกพร่องนั้น ๆ จนเกิดเป็นงานเขียนที่มีคุณภาพ

การประเมินโดยเพื่อน (Peer Assessment) เป็นแนวคิดหนึ่งของการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning) ซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเอง โดยอาศัยการเรียนรู้จากบทบาทของผู้ประเมินซึ่งทำหน้าที่ในการตัดสินผลงาน พฤติกรรม หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของเพื่อนร่วมชั้นเรียน กระบวนการนี้จะทำให้นักเรียนมีบทบาทในชั้นเรียนมากขึ้น ตลอดจนพัฒนาทักษะทางสังคมให้แก่นักเรียนเพราะเป็นกระบวนการที่สนับสนุนให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียนโดยใช้ภาษาสื่อสารเพื่อร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนาผลงาน และทำให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินโดยเพื่อนพบว่านักการศึกษาแต่ละท่านได้แบ่งประเภทของการประเมินโดยเพื่อนไว้แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ในงานวิจัยครั้งนี้จะใช้การประเมินโดยเพื่อนแบบการประเมินค่าเพื่อน (Peer Rating) ตามการแบ่งประเภทของ Kane and Lawler (1978) ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อนเชิงคุณภาพ ตามการแบ่งประเภทของ Topping (2018) มาเป็นแนวทางในการวิจัย เนื่องจากการประเมินโดยเพื่อนแบบการประเมินค่าเพื่อน (Peer Rating) และการประเมินโดยเพื่อนเชิงคุณภาพ จะทำให้นักเรียนผู้รับบทบาทผู้ประเมินทำหน้าที่อย่างครอบคลุม คือ ตัดสินผลและให้คำแนะนำแก่เจ้าของผลงาน โดยนักเรียนจะได้รับแบบประเมินเพื่อใช้ประกอบในการประเมิน ซึ่งจะทำให้ผู้ประเมินทราบเกณฑ์ในการตัดสินผลงานการเขียนของเพื่อน อีกทั้งผู้ประเมินจะต้องระบุเหตุผลในการตัดสินผลหรือบอกจุดดีและจุดด้อยของผลงาน ซึ่งจะทำให้ผู้รับการประเมินคลายข้อสงสัยและได้ฟังข้อเสนอแนะอันเป็นแนวทางในการนำไปปรับปรุงและพัฒนาผลงานการเขียนสารคดีของตนเองได้ โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำการประเมินโดยเพื่อนไปใช้ร่วมกับกลยุทธ์ PLEASE ในขั้นที่ 3 ประเมิน (Evaluate) และขั้นที่ 6 สรุป (End)

จากทฤษฎีของกลยุทธ์ PLEASE และการประเมินโดยเพื่อนที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการขั้นตอนการสอนเขียนและการประเมินดังกล่าว สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนสารคดีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้รู้จักวางแผนซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นในการเรียน อีกทั้งยังมีขั้นตอนที่ทำให้นักเรียนได้ประเมินการวางแผนของตนเองก่อนที่จะลงมือเขียนจริงและได้รับการประเมินการวางแผนการเขียนนั้น ๆ จากเพื่อนร่วมชั้นเรียน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ช่วยลดข้อผิดพลาดและลดระยะเวลาที่อาจต้องเสียไปกับการแก้ไขข้อบกพร่องของผลงานการเขียนที่ไม่ได้ประเมินก่อนการลงมือเขียนจริง ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการที่จะพัฒนาความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน มีกรอบแนวคิดงานวิจัยดังรูปภาพที่ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อนมีพัฒนาการความสามารถในการเขียนสารคดีสูงขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม (พระตำหนักสวนกุหลาบมัธยม) อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 ที่เรียนรายวิชาเพิ่มเติม ท20201 การเขียน จำนวน 4 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 133 คน ซึ่งจัดห้องเรียนแบบคละความสามารถ

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/6 โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม (พระตำหนักสวนกุหลาบมัธยม) อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 38 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน
2. ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการเขียนสารคดี และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีโดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน จำนวน 4 แผน โดยเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สารคดีอัตชีวประวัติ สารคดีชีวประวัติ สารคดีเกี่ยวกับสัตว์ และสารคดีแนะนำวิธีทำ แผนละ 4 คาบเรียน รวมทั้งสิ้น 16 คาบเรียน โดยค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนภาษาไทย จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยทางการศึกษา จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 3 คน มีค่าเท่ากับ 1.00

2. แบบประเมินความสามารถในการเขียนสารคดีและเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนสารคดี โดยประเมิน 4 ครั้ง คือ ประเมินหลังจากจัดการเรียนการสอน เรื่อง สารคดีอัตชีวประวัติ สารคดีชีวประวัติ สารคดีเกี่ยวกับสัตว์ และสารคดีแนะนำวิธีทำ ตามลำดับ โดยค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถในการเขียนสารคดีจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนภาษาไทย จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยทางการศึกษา จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 3 คน มีค่าเท่ากับ 1.00 โดยได้นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนด้วยเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนสารคดีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีผู้ตรวจ 2 คน ได้แก่ ผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน (ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย) พบว่ามี ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) เท่ากับ .82 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการให้คะแนนของผู้ตรวจทั้ง 2 คน มีความสัมพันธ์ในระดับสูงและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนสารคดีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นได้มาจากการสังเคราะห์เกณฑ์การวัดและประเมินผล การเขียนสารคดีขององค์กรทางการศึกษาและงานวิจัยต่าง ๆ (รุ่งทิพา สิงห์ดี, 2558: 102 – 104; ลัดดาวัลย์ ศรีสุข, 2558: 41 - 43; ขนิษฐา บุญชัย, 2566: 46; สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2567) ประกอบกับการพิจารณาผลการเรียนรู้ในรายวิชา ท20201 การเขียน โดยเกณฑ์การประเมินแบบ Scoring Rubrics ที่ได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวมีคุณสมบัติ 7 ด้าน ได้แก่ 1) ชื่อเรื่อง 2) องค์ประกอบของสารคดี 3) เนื้อหาสาระ 4) กลวิธีการนำเสนอ 5) การใช้ภาษา 6) การสะกดคำ และ 7) คุณค่าของสารคดี มีรายละเอียดดังนี้

คุณสมบัติด้านที่ 1 ชื่อเรื่อง ได้แก่ ความน่าสนใจ ความสัมพันธ์สอดคล้องกับเนื้อเรื่องและการสื่อความหมาย

คุณสมบัติด้านที่ 2 องค์ประกอบของสารคดี ได้แก่ ส่วนนำเรื่อง ส่วนเนื้อเรื่อง ส่วนสรุปเรื่อง และความเหมาะสมของสัดส่วนองค์ประกอบ

คุณสมบัติด้านที่ 3 เนื้อหาสาระ ได้แก่ ความถูกต้อง ความตรงกับหัวข้อที่กำหนด ความสมเหตุสมผลของเนื้อหาสาระ และความน่าสนใจชวนให้ติดตาม

คุณสมบัติด้านที่ 4 กลวิธีการนำเสนอ ได้แก่ การเปิดเรื่องหรือนำเรื่อง การสรุปเรื่อง/ปิดเรื่อง การลำดับเนื้อเรื่อง และความแตกต่างของกลวิธีในการเขียนส่วนนำเรื่องและส่วนสรุปเรื่อง

คุณสมบัติด้านที่ 5 การใช้ภาษา ได้แก่ ความถูกต้องในการใช้คำสื่อความหมาย การเลือกใช้ระดับภาษา การใช้ภาษาอย่างมีวรรณศิลป์ การเขียนวรรคตอนและการใช้เครื่องหมายวรรคตอน

คุณสมบัติด้านที่ 6 การสะกดคำ จากการศึกษาเกณฑ์การให้คะแนนแบบ Scoring Rubrics ขององค์กรการศึกษาและงานวิจัยต่าง ๆ พบว่าส่วนใหญ่จะระบุการสะกดคำไว้ในคุณสมบัติด้านการใช้ภาษา ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แยกการสะกดคำออกจากคุณสมบัติด้านที่ 5 เนื่องจากเป็นประเด็นสำคัญที่สามารถนำมา กำหนดเป็นน้ำหนักคะแนนแยกจากคุณสมบัติด้านการใช้ภาษาได้ อีกทั้งยังทำให้ผู้ใช้เกณฑ์การประเมิน สามารถนำไปใช้การประเมินผลงานการเขียนสารคดีของนักเรียนได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คุณสมบัติด้านที่ 7 คุณค่าของสารคดี ได้แก่ การปรากฏคุณค่าที่แสดงออกซึ่งสาระความรู้/ ความคิดที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อ่าน

3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน โดยค่าดัชนีความสอดคล้องจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนภาษาไทย จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยทางการศึกษา จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 3 คน มีค่าอยู่ระหว่าง .67 - 1.00 รวมทั้งได้นำแบบสอบถามความคิดเห็นไปทดลองใช้ (Try Out) กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่ นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ผลการทดลองใช้พบว่า นักเรียนมีความเข้าใจใน รายการของแบบสอบถามความคิดเห็นแต่ละข้อ เนื่องจากภาษาที่ใช้ไม่กำกวมและไม่ยากจึงทำให้นักเรียน ไม่เกิดความสับสนในการระบุระดับความคิดเห็น และจำนวนรายการของแบบสอบถามความคิดเห็นมีความเหมาะสม ไม่ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการทำแบบสอบถามความคิดเห็น

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre experimental Designs) โดยใช้แบบแผน การทดลองแบบอนุกรมเวลา (Time Series Design) เพื่อประเมินความสามารถในการเขียนสารคดีของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สารคดีอัตชีวประวัติ สารคดีชีวประวัติ สารคดีเกี่ยวกับสัตว์และ สารคดีแนะนำวิธีทำ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น จากนั้นประเมินความสามารถในการเขียนสารคดี ทั้ง 4 ครั้ง ตามลำดับ โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการเขียนสารคดีที่จัดทำขึ้นจำนวน 4 ชุด ร่วมกับการประเมินความสามารถในการเขียนสารคดีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับการประเมินความสามารถในการเขียนสารคดีทั้ง 4 ครั้ง

2. นักเรียนทำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน

3. นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์และอภิปรายผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อตรวจสอบ สมมติฐานและเพื่อสรุปผลการทดลอง ดังนี้

1. วิเคราะห์คะแนนพัฒนาการความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการประเมินจำนวน 4 ครั้ง โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (One - way repeated measures ANOVA)

2. วิเคราะห์คะแนนของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. ผลการศึกษาพัฒนาการความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน

1.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของคะแนนความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของคะแนนความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน จำนวน 4 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 การเขียนสารคดีอัตชีวประวัติ ครั้งที่ 2 การเขียนสารคดีชีวประวัติ ครั้งที่ 3 การเขียนสารคดีเกี่ยวกับสัตว์ และครั้งที่ 4 การเขียนสารคดีแนววิถีทำ โดยค่าสถิติเบื้องต้นที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของคะแนนความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
ครั้งที่ 1 การเขียนสารคดีอัตชีวประวัติ	38	22	13.39	2.33
ครั้งที่ 2 การเขียนสารคดีชีวประวัติ	38	22	15.58	2.61
ครั้งที่ 3 การเขียนสารคดีเกี่ยวกับสัตว์	38	22	17.55	1.80
ครั้งที่ 4 การเขียนสารคดีแนววิถีทำ	38	22	18.58	1.94

1.2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน

ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นด้วยเมทริกซ์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถในการเขียนสารคดีซึ่งเป็นเมทริกซ์เอกลักษณะ โดย Mauchly's Test of Sphericity ทั้งนี้ผลการทดสอบดังกล่าวพบว่า ข้อมูลละเมิดข้อตกลงเบื้องต้น

(Chi-Square = 20.508 และ $p = .001$) และเมื่อพิจารณาค่า Greenhouse – Geisser Epsilon มีค่าเท่ากับ .769 ซึ่งสูงกว่า .75 ผู้วิจัยจึงเลือกใช้สถิติทดสอบ Huynh – Feldt โดยผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (repeated – measure analysis of variance) พบว่า การทดสอบความแตกต่างระหว่างช่วงเวลาของการวัดความสามารถในการเขียนสารคดีมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำของความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน

Within – Subjects Effects Test					
สถิติ	SS	df	MS	F	Sig
Huynh – Feldt	597.395	2.469	241.935	142.049	<.001
Huynh – Feldt (Error)	155.605	91.362	1.703		
Mauchly’s Test of Sphericity: Mauchly’s W = 0.563, Approx. Chi-Square = 20.508, df = 5, $p = <.001$					

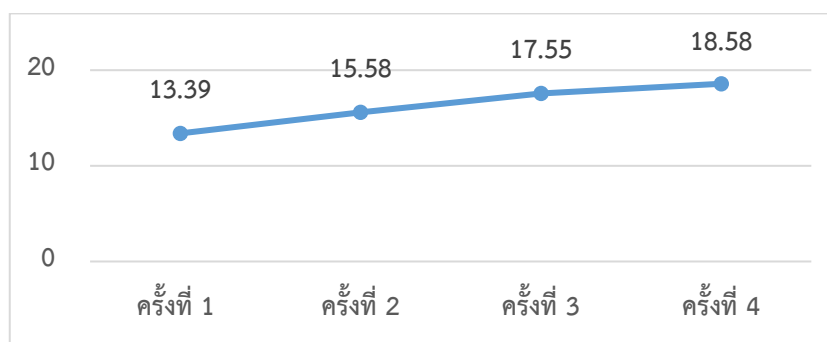
เนื่องจากผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการเขียนสารคดีจากการทดสอบความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ พบว่า ค่าเฉลี่ยของความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แต่ละครั้งมีความแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความสามารถในการเขียนสารคดีด้วยวิธี Bonferroni ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าเฉลี่ยของความสามารถในการเขียนสารคดีในการวัดแต่ละครั้งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ทุกคู่ ($p = .000$) ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของคะแนนความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน

การทดสอบ		ผลต่างค่าเฉลี่ย (MD)	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE)	Sig
ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	-2.184	.306	<.001
	ครั้งที่ 3	-4.158	.310	<.001
	ครั้งที่ 4	-5.184	.322	<.001
ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	-1.974	.211	<.001
	ครั้งที่ 4	-3.000	.267	<.001
ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	-1.026	.171	<.001

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของคะแนนความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนพบว่า คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในแต่ละครั้งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำให้สรุปได้ว่า ผลคะแนนความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อนสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความสามารถในการเขียนสารคดีในแต่ละครั้งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดทำกราฟเส้นเพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ยการวัดความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน จำนวน 4 ครั้ง ซึ่งจะแสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยคะแนนจากการวัดความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีแนวโน้มในภาพรวมเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด จากการวัดครั้งที่ 4 รองลงมา ได้แก่ การวัดครั้งที่ 3 การวัดครั้งที่ 2 และการวัดครั้งที่ 1 ตามลำดับ ดังภาพประกอบที่ 2 ดังนี้

ภาพประกอบที่ 2 พัฒนาการในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีรายละเอียดผลการศึกษาและวิเคราะห์ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน

ประเด็นพิจารณา	M	SD	ระดับ
ด้านที่ 1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.53	.61	มากที่สุด
ด้านที่ 2 ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้	4.57	.59	มากที่สุด
ด้านที่ 3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้	4.55	.60	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.55	.60	มากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาพัฒนาความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน พบว่า การทดสอบความแตกต่างระหว่างช่วงเวลาของการประเมินความสามารถในการเขียนสารคดีมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน พบว่า ความคิดเห็นในภาพรวมของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .60

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนสารคดีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาพัฒนาความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน พบว่า คะแนนความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงขึ้นในทุกครั้งของการวัดซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อนในแต่ละชั้นล้วนมีส่วนช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียน ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 เลือก (Pick) ขั้นนี้นักเรียนได้ดำเนินการเลือกหัวข้อในการสร้างผลงานการเขียนสารคดีซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นทำให้นักเรียนทราบว่าต้องเขียนถึงเรื่องใด ประเด็นนี้ถือเป็นปัญหาในการเริ่มต้นงานเขียนสารคดีของนักเรียนหลายคน ดังที่ เกศินี จุฑาวิจิตร (2557) กล่าวว่า นักเขียนมือใหม่ที่กำลังจะเริ่มต้นงานเขียนมักประสบปัญหาว่าไม่ทราบว่าเขียนเรื่องอะไร นอกจากนี้ขั้นที่ 1 ยังทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในการสร้างผลงานสารคดีที่ดีและน่าสนใจสำหรับผู้อ่านได้ ดังที่ ทวีศักดิ์ ญาณประทีป (2565) กล่าวว่า การเลือกเรื่องเป็นสิ่งสำคัญ เพราะงานเขียนจะน่าสนใจหรือไม่ขึ้นอยู่กับทางเลือกเรื่อง ทั้งนี้การเลือกหัวข้อผ่านการจัดกิจกรรมในขั้นนี้ นักเรียนจะได้ศึกษาตัวอย่างงานเขียนสารคดีตามประเภทสารคดีที่จะเขียนเพื่อวิเคราะห์จุดแข็งหรือจุดอ่อนของตัวอย่างสารคดีซึ่งทำให้เป็นแนวทางในการสร้างผลงานการเขียนสารคดีของนักเรียนได้

ขั้นที่ 2 สร้างรายการ (List) ขั้นที่ 2 นักเรียนจะได้สร้างรายการแนวคิดสำคัญเพื่อนำมาเขียนโครงเรื่องสารคดี โดยครูจะใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ร่วมกันระดมความคิดและเสนอว่าหัวข้อที่เลือกนั้นสามารถนำเสนอเนื้อหาในประเด็นใดได้บ้าง ผ่านการระดมความคิดและเสนอประเด็น จากการดำเนินกิจกรรมในขั้นนี้พบว่าสามารถช่วยแก้ไขปัญหานักเรียนไม่สามารถเขียนนำเสนอเนื้อหาได้ตามประเด็นที่กำหนดได้ ดังที่ เกศินี จุฑาวิจิตร (2557) กล่าวว่า การระบุประเด็นสำคัญอย่างชัดเจน ผู้เขียนจะสามารถนำหัวข้อเรื่องมาแตกรายละเอียดหรือประเด็นย่อย ๆ ต่อไปได้ ซึ่งจะทำให้การเขียนมีเป้าหมายที่แน่นอนและไม่หลงทาง ทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Jonhson (2012) ที่กล่าวว่า การวางแผนการเขียนล่วงหน้าสามารถช่วยขจัดปัญหาสำคัญได้ 2 ประการ คือ การไม่ทราบหัวข้อหรือประเด็นที่ต้องเขียนและไม่ทราบว่า

จะต้องเขียนประเด็นใดก่อนเขียนประเด็นใดทีหลัง ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถสร้างงานเขียนสารคดีที่มีคุณภาพได้ในท้ายที่สุด

ขั้นที่ 3 ประเมิน (Evaluate) ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน (Peer Assessment) ในขั้นนี้นักเรียนจะได้ทำหน้าที่ผู้ประเมินการเขียนโครงเรื่องสารคดีของเพื่อนพร้อมกับการเป็นผู้รับประเมิน เพื่อเป็นการกำหนดแนวทางในการเขียนสารคดี ดังที่นักวิชาการ (ถวัลย์ มาศจรส, 2538; ธัญญา สังขพันธานนท์, 2553; เกศินี จุฑาวิจิตร, 2557; วีระศักดิ์ จันทรส่งแสง, 2562 และทวีศักดิ์ ญาณประทีป, 2565) กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า การเขียนสารคดีจะง่ายและราบรื่นขึ้นหากผู้เขียนได้ร่างโครงเรื่องไว้ก่อน ทั้งนี้การประเมินโครงเรื่องสารคดีนี้ใช้การประเมินโดยเพื่อน คือ นักเรียนจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินโครงเรื่องสารคดีแก่เพื่อนร่วมชั้นเรียน โดยใช้เกณฑ์จากขั้นที่ 2 ในการประเมิน ซึ่งเป็นไปในลักษณะของการประเมินเพื่อการเรียนรู้ ดังที่ Roberts (2006) และTopping (2018) กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า การประเมินโดยเพื่อนมุ่งให้นักเรียนได้ร่วมมือกันบอกจุดแข็ง จุดอ่อนและให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปแก้ไขและพัฒนาการเรียนรู้ของทั้ง 2 ฝ่าย ทั้งนี้จากการจัดกิจกรรมในขั้นนี้ พบว่า นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาความสามารถในการเขียนอันจากการได้รับประโยชน์ 2 ประการ คือ นักเรียนได้เห็นข้อบกพร่องที่นักเรียนมองข้ามไป และนักเรียนจะได้แนวทางเพื่อใช้พัฒนาผลงานการเขียนของตนหรือได้เรียนรู้จากข้อบกพร่องนั้น ๆ สอดคล้องกับที่ Booth (2020) กล่าวว่า เมื่อให้เวลานักเรียนได้พิจารณาคำติชมจากเพื่อนจะช่วยให้แก่นักเรียนได้นำคำติชมนั้นไปใช้ปรับปรุงงานของตนและยังนำไปปรับใช้กับงานครั้งต่อไปได้ อีกทั้งการได้เห็นผลงานของผู้อื่นยังทำให้นักเรียนได้แรงบันดาลใจและเทคนิคใหม่ ๆ ไปปรับใช้อีกด้วย ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากิจกรรมขั้นนี้ช่วยพัฒนาการเขียนโครงเรื่องสารคดีของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 4 ปฏิบัติการ (Activate) ในขั้นนี้นักเรียนจะได้เริ่มลงมือเขียนโดยการนำโครงเรื่องที่ปรับปรุงแก้ไขจากการประเมินมาเรียบเรียงและสร้างเป็นประโยคใจความสำคัญซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเขียนย่อหน้า จากการจัดกิจกรรมในขั้นนี้ พบว่า การสร้างประโยคใจความสำคัญช่วยให้นักเรียนสามารถเรียบเรียงเนื้อหาได้ดีและทำให้การเขียนเนื้อความในแต่ละย่อหน้าไม่หลงประเด็น เพราะประโยคใจความสำคัญทำหน้าที่แสดงสาระสำคัญของย่อหน้านั้น ๆ ดังที่ ดวงใจ ไทยอุบุญ (2553) กล่าวว่า ประโยคใจความสำคัญทำหน้าที่บ่งบอกความคิดสำคัญของนักเขียน ซึ่งในแต่ละย่อหน้าจะมีความคิดหลักประเด็นเดียว ดังนั้นเมื่อนักเรียนสร้างประโยคใจความสำคัญไว้สำหรับการเขียนย่อหน้าก็จะทำรู้ว่าตนต้องเขียนขยายความเกี่ยวกับสิ่งใด นอกจากนี้กิจกรรมในขั้นที่ 4 ยังสามารถจัดข้อบกพร่องในการเขียนย่อหน้าได้อีกด้วย ดังที่ ธัญญา สังขพันธานนท์ (2553) กล่าวว่า ข้อบกพร่องประการหนึ่งในการเขียนย่อหน้าที่พบบ่อย คือ ย่อหน้าขาดประโยคใจความสำคัญ ทั้งนี้การจัดข้อบกพร่องดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรมในขั้นต่อไปที่นักเรียนจะต้องปฏิบัติตามการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน

ขั้นที่ 5 เสริมความ (Supply) ขั้นนี้ดำเนินการโดยให้นักเรียนเขียนขยายใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า จากการดำเนินกิจกรรมในขั้นนี้ พบว่า นักเรียนสามารถเขียนเนื้อความได้ดี ไม่หลงประเด็น ทั้งนี้เป็นผลอันเนื่องมาจากการเรียบเรียงโครงเรื่อง การประเมินโครงเรื่องและการสร้างประโยคใจความสำคัญของแต่

ละย่อหน้าในชั้นที่ผ่านมาทำให้นักเรียนเขียนขยายความในแต่ละย่อหน้าเป็นไปตามหลักการเขียนย่อหน้าที่ดี ดังที่ สุทธิ ชัตติยะ (2552) กล่าวว่า หนึ่งย่อหน้าต้องมีหนึ่งสารัตถภาพ คือ มีประเด็นความคิดเห็นหลักเพียง ประเด็นเดียวและผู้เขียนจะต้องยึดประเด็นหลักของเนื้อหาให้มั่นคง สอดคล้องและสนับสนุนกันผ่านการใช้ ถ้อยคำวลี หรือประโยคให้ต่อเนื่องกัน จะเห็นได้ว่าความต่อเนื่องของลำดับขั้นกิจกรรมการเรียนรู้ของ กลยุทธ์ PLEASE เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนสามารถเขียนขยายความย่อหน้าตามหลักการเขียน ย่อหน้า ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้งานเขียนสารคดีมีทั้งเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ

ขั้นที่ 6 สรุป (End) ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน (Peer Assessment) กิจกรรมในขั้นนี้ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสร่วมปรับปรุงแก้ไขงานเขียนของตนเองและสามารถนำประสบการณ์ในการเขียนไปใช้กับการเขียน สารคดีในครั้งต่อไปได้ โดยในขั้นนี้นักเรียนจะได้สร้างส่วนสรุปของสารคดี จากนั้นนักเรียนจะตรวจสอบงาน เขียนของตนเองในเบื้องต้นก่อนให้เพื่อนร่วมชั้นเรียนประเมินผลงานการเขียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำผล การประเมินมาพัฒนางานเขียนสารคดีให้สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินมากที่สุด ทั้งนี้การประเมินผลงาน การเขียนสารคดีเป็นขั้นตอนที่นักเรียนจะได้แลกเปลี่ยนผลงานกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน แม้ว่านักเรียนจะเป็น ผู้รับการประเมินแต่ในขณะเดียวกันนักเรียนก็ต้องรับผิดชอบเป็นผู้ประเมินผลงานของผู้อื่นตามเกณฑ์ที่ กำหนดด้วย จะเห็นได้ว่าในขั้นตอนนี้จะทำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนางานเขียนสารคดีให้มีประสิทธิภาพ มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Roberts (2006) ที่กล่าวว่า การประเมินโดยเพื่อนทำให้นักเรียนได้คิด อย่างมีวิจรรย์ญาณเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเพื่อนร่วมชั้นเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น และความรับผิดชอบต่อการมีส่วนร่วมในบทบาทผู้ประเมิน อีกทั้งนักเรียนยังได้เรียนรู้จากความสำเร็จและ ความล้มเหลวของกันและกัน ทำให้ผลงานสารคดีของนักเรียนมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องตลอดการทดลอง

จากการอภิปรายจะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน ทั้ง 6 ขั้น มีส่วนช่วยในการพัฒนาความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sapnah (2018) ที่พบว่า นักเรียนที่ใช้กลยุทธ์ PLEASE มีทักษะการเขียนดีกว่า นักเรียนที่ไม่ได้ใช้กลยุทธ์ PLEASE และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Maysaroh (2020) ที่พบว่า กลยุทธ์ PLEASE มีผลเชิงบวกในการพัฒนาความสามารถในการเขียนและสามารถพัฒนาการเขียนของ นักเรียนได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tshering (2016) ที่พบว่า การประเมินโดยเพื่อนทำให้นักเรียนมีพัฒนาการในการเขียนเรียงความเชิงพรรณนาดีขึ้น นอกจากนี้นักเรียนยังมีความพึงพอใจและมี ทศนคติต่อการประเมินโดยเพื่อนในเชิงบวก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ayu and Rizky (2023) ที่พบว่า เทคนิคการประเมินโดยเพื่อนสามารถส่งเสริมทักษะการเขียนของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน พบว่า ความคิดเห็นในภาพรวมของนักเรียนอยู่ในระดับมาก ที่สุด อภิปรายได้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อนในแต่ละขั้นล้วน มีผลต่อความคิดเห็นในแต่ละด้านของนักเรียน มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 เลือก (Pick) ในขั้นนี้นักเรียนจะได้ศึกษาตัวอย่างผลงานสารคดีเพื่อสร้างประสบการณ์ ด้านการเขียนสารคดีก่อนแล้วนักเรียนทุกคนจึงร่วมกันเสนอหัวข้อที่ต้องการจะเขียน จากนั้นครูจะนำหัวข้อ

ที่นักเรียนเสนอมาใช้ในการสุ่มเลือกหัวข้อในการเขียนสารคดี การออกแบบดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนมีความคิดเห็นว่าย่อยส่งเสริมบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ได้ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการดังกล่าวทำให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม เพราะนักเรียนทุกคนมีโอกาสเสนอหัวข้อที่ตนเองต้องการจะเขียน อีกทั้งการใช้วิธีการสุ่มเลือกหัวข้อที่มาจากข้อเสนอของนักเรียนทำให้นักเรียนจะรู้สึกว่าย่อยที่สุ่มได้ส่วนมาจากสิ่งนักเรียนเสนอซึ่งเป็นความต้องการของนักเรียน เป็นเรื่องใกล้ตัวและไม่ยากสำหรับนักเรียน เป็นไปตามแนวคิดของ Rogers (1969 อ้างถึงใน ทิศนา ขัมมณี, 2564: 70) ที่ระบุว่า มนุษย์จะสามารถพัฒนาตนเองได้ดีหากอยู่ในสภาพการณ์ที่ผ่อนคลายและเป็นอิสระ และยิ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Maysaroh (2020) ที่พบว่า กลยุทธ์ PLEASE ทำให้นักเรียนรู้สึกมีบทบาทในชั้นเรียน มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมและมีความมั่นใจในการเขียนเพิ่มขึ้น

ขั้นที่ 2 สร้างรายการ (List) ในขั้นนี้นักเรียนจะได้ร่วมกันเสนอประเด็นรายการแนวคิดสำคัญเป็นแนวทางในการเขียนโครงเรื่องสารคดี และร่วมกันสร้างเกณฑ์การประเมินโครงเรื่องสารคดีไว้ใช้ในขั้นต่อไป กระบวนการเขียนโครงเรื่องโดยการสร้างประเด็นรายการแนวคิดสำคัญเป็นกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนได้รู้จักวางแผนการเขียนก่อนที่ลงมือเขียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Graham and Harris (2005) ที่กล่าวว่า กลยุทธ์ PLEASE ช่วยจัดการกับข้อบกพร่องในการเขียนที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนในการเขียนและองค์ประกอบในการเขียน ทำให้นักเรียนเห็นความเชื่อมโยงของเนื้อหาต่าง ๆ ในการเขียนสารคดี ซึ่งเป็นปัจจัยทำให้นักเรียนมีความเห็นต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด อีกทั้งกิจกรรมในขั้นนี้ยังมีผลต่อด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากนักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดว่าสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเขียนอื่น ๆ ได้ ดังที่ วีระศักดิ์ จันทรสังแสง (2562) กล่าวถึงการเขียนโครงเรื่องไว้สรุปได้ว่าการเขียนโครงเรื่องได้ดีก็เหมือนกับการมีแผนที่ให้เดินไปสู่จุดหมายปลายทางได้โดยไม่หลงทาง นอกจากนี้การดำเนินกิจกรรมสร้างเกณฑ์การประเมินโครงเรื่องในขั้นนี้ยังส่งผลต่อความคิดเห็นของนักเรียนในด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้อีกด้วย เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนและมีความกระตือรือร้นเกี่ยวกับประเด็นการประเมินโครงเรื่องให้ครูและเพื่อนร่วมชั้นเรียนได้ทราบอีกด้วย

ขั้นที่ 3 ประเมิน (Evaluate) ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน (Peer Assessment) กิจกรรมขั้นนี้ทำให้นักเรียนได้ประเมินโครงเรื่องสารคดีตามเกณฑ์ที่ร่วมกันสร้างไว้ โดยใช้แนวคิดการประเมินโดยเพื่อน ซึ่งกระบวนการดังกล่าวส่งผลต่อความคิดเห็นของนักเรียนในด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากนักเรียนได้เปลี่ยนบทบาทจากผู้เขียนเป็นผู้ประเมินและผู้รับการประเมินจึงทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและกระตือรือร้นเข้าร่วมกิจกรรมภายใต้บทบาทใหม่ และยังทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนมากขึ้น เพราะนักเรียนทุกคนจะมีหน้าที่รับผิดชอบประเมินผลงานของเพื่อนร่วมชั้นเรียน ตลอดจนมีโอกาสได้ให้ข้อเสนอแนะและให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อนเกี่ยวกับการเขียนโครงเรื่องสารคดี และในขณะเดียวกันนักเรียนก็จะมีโอกาสได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนและครูด้วย การที่นักเรียนได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนและครูย่อมทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกันจึงส่งผลให้นักเรียนรู้สึกมีความสุขและกระตือรือร้นในการเรียนรู้ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากิจกรรมในขั้นนี้ช่วยส่งเสริมบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ Race (2001 อ้างถึงใน Roberts, 2006) ที่กล่าวว่า

การประเมินโดยเพื่อนทำให้นักเรียนมีบทบาทในชั้นเรียนมากขึ้น ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากความสำเร็จและข้อบกพร่องของกันและกันอีกด้วย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Ayu and Rizky (2023) ที่พบว่าการประเมินโดยเพื่อนช่วยส่งเสริมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพมากขึ้น

ขั้นที่ 4 ปฏิบัติการ (Activate) และขั้นที่ 5 เสริมความ (Supply) ในขั้นนี้นักเรียนจะได้นำโครงเรื่องที่ผ่านการประเมินแล้วมาสร้างเป็นประโยคใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าและสร้างย่อหน้าจากการนำประโยคใจความสำคัญมาเขียนขยายความเพิ่ม การปฏิบัติกิจกรรมใน 2 ขั้นนี้ส่งผลต่อความคิดเห็นของนักเรียนในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ได้เห็นได้ชัด เนื่องจากกิจกรรมในขั้นนี้ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเรียบเรียงประโยค องค์ประกอบของย่อหน้าและวิธีการสร้างย่อหน้า ซึ่งเป็นองค์ประกอบพื้นฐานในการเขียนร้อยแก้วประเภทต่าง ๆ จึงส่งผลให้นักเรียนมีความคิดเห็นว่าจะสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับเขียนอื่น ๆ ได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Graham and Harris (2005) ที่กล่าวว่า กลยุทธ์ PLEASE มีผลเชิงบวกต่อทักษะการเขียน เพราะทำให้นักเรียนได้รับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนและทำให้ได้พัฒนาการทักษะการเขียน อีกทั้งยังมีผลต่อทัศนคติในการเขียนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Suci (2023) ที่พบว่า กลยุทธ์ PLEASE ทำให้นักเรียนเริ่มต้นเขียนได้ง่ายขึ้นและเขียนได้มากขึ้นกว่าเดิม อีกทั้งยังพบว่าขั้นตอนของกลยุทธ์ PLEASE มีความน่าสนใจซึ่งทำให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตามได้ง่าย ผลการศึกษาดังกล่าวยังสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียนในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดว่ากิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจและขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่อง ไม่สับสน อีกทั้งยังมีความคิดเห็นในระดับมากกว่ากิจกรรมการเรียนรู้ไม่ยากเกินไป

ขั้นที่ 6 สรุป (End) ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน (Peer Assessment) ขั้นนี้นักเรียนจะได้เขียนย่อหน้าส่วนสรุปและได้พัฒนาการเขียนสารคดีผ่านการประเมินโดยเพื่อน ซึ่งกระบวนการนี้ทำให้นักเรียนรู้สึกมีส่วนร่วมในกิจกรรม มีความกระตือรือร้น ได้สร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นผ่านการรับบทบาทผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน เนื่องจากการประเมินโดยเพื่อนทำให้นักเรียนได้อยู่ในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมและมีบทบาทสำคัญในชั้นเรียนผ่านการทำหน้าที่แสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อผลงานของผู้อื่น และในขณะเดียวกันนักเรียนก็จะเป็นผู้รับฟังข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากผู้อื่นเพื่อนำไปพัฒนางานเขียนสารคดีของตน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Tshering (2016) ที่พบว่า นอกจากการประเมินโดยเพื่อนจะช่วยพัฒนาการเขียนเรียงความนักเรียนแล้วยังส่งผลให้นักเรียนรู้จักยอมรับฟังข้อเสนอแนะจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อีกทั้งยังช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการลงมือทำ จึงทำให้นักเรียนเกิดประสบการณ์ต่าง ๆ เช่น การบริหารเวลา การเรียนรู้ด้วยตนเอง และส่งผลให้มีทัศนคติเชิงบวกต่อการทำกิจกรรมด้วย ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากิจกรรมในขั้นนี้มีผลทำให้นักเรียนคิดเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้และเป็นกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากการจัดการเรียนรู้ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด

จากการอภิปรายผลจะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อนสามารถช่วยพัฒนาการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อน ในชั้นที่ 3 และชั้นที่ 6 เป็นชั้นที่นักเรียนจะต้องรับบทบาทเป็นผู้ประเมินและผู้รับการประเมินผลงานการเขียนสารคดี ในชั้นนี้ครูจะต้องชี้แจงวัตถุประสงค์และเกณฑ์ในการประเมินการเขียนสารคดีอย่างละเอียด เพื่อทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ซึ่งจะส่งผลให้ผลการประเมินของนักเรียนเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินโดยปราศจากอคติส่วนตน อีกทั้งยังช่วยป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งและการกลั่นแกล้ง (Bullying) ระหว่างนักเรียนได้ ทั้งนี้หากเกิดกรณีที่ครูสังเกตเห็นการเขียนข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพื่อประเมินผลงานการเขียนสารคดีที่สื่อให้เห็นถึงความขัดแย้งหรือการกลั่นแกล้ง ครูควรหยุดการดำเนินกิจกรรมเพื่อจัดการปัญหาดังกล่าวทันที นอกจากนี้ครูควรให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินและการเสนอข้อคิดเห็นต่อผลงานของผู้อื่นเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ในการเป็นผู้ประเมินให้แก่แก่นักเรียนสำหรับใช้เป็นแนวทางในการประเมินครั้งต่อไป

1.2 ครูควรคัดเลือกตัวอย่างผลงานสารคดีแต่ละประเภทให้มีความสอดคล้องกับช่วงวัยของนักเรียน คือ มีความน่าสนใจและมีเนื้อหาที่ไม่ทำให้นักเรียนเกิดความคิดเชิงลบต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้ นอกจากนี้ครูควรนำเสนอตัวอย่างผลงานสารคดีที่ใช้กลวิธีการเขียนสารคดีที่หลากหลายทั้งตัวอย่างที่ดีและตัวอย่างที่มีข้อบกพร่องให้แก่แก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความแตกต่างเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการเขียนสารคดีของตนเองได้

1.3 การจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อนจะสามารถพัฒนาการเขียนสารคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาและความต่อเนื่องในการฝึกปฏิบัติการเขียนดังเห็นได้จากการจัดการเรียนรู้เพื่อวิจัยในครั้งนี้ที่ผู้วิจัยได้อาศัยความต่อเนื่องในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ระยะเวลา 16 คาบเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติการเขียนสารคดีติดต่อกันและสร้างผลงานการเขียนได้จำนวน 4 ผลงาน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการพัฒนาความสามารถในการเขียนโดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อนในนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ ที่สูงขึ้น ทั้งนี้หากนำวิธีการดังกล่าวไปพัฒนาความสามารถในการเขียนในนักเรียนระดับชั้นที่ต่ำกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อาจจะไม่เหมาะสมกับช่วงวัยและพัฒนาการของนักเรียน เพราะในบางขั้นตอนนักเรียนจะต้องรับบทบาทผู้ประเมิน ซึ่งเป็นบทบาทที่ต้องอาศัยประสบการณ์ตามช่วงวัยของนักเรียน

2.2 ควรมีการนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อนไปทดลองใช้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนประเภทร้อยแก้วในรายวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เช่น การเขียนประเภทร้อยแก้วในรายวิชาภาษาอังกฤษหรือรายวิชาภาษาจีน

2.3 สามารถศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ PLEASE ร่วมกับการประเมินโดยเพื่อนและการจัดเรียนรู้เพื่อสอนเขียนโดยใช้วิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ (Process

Writing) หรือการสอนเขียนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อทำให้เกิดแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการเขียนของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- เกศินี จุฑาวิจิตร. (2557). *การเขียนสร้างสรรค์ทางสื่อสิ่งพิมพ์: Idea ดี ๆ ไม่มีวันหมด* (ฉบับปรับปรุง, พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ชนิษฐา บุญชัย. (2566). *การพัฒนาความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดอรรถฐานร่วมกับเทคนิคการเขียนรอบวง* [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- ชลอ รอดลอย. (2551). *การเขียนสารคดี* (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดวงใจ ไทยอุบุญ. (2554). *ทักษะการเขียนภาษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 7). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีศักดิ์ ญาณประทีป. (2565). *การเขียนสารคดี* (พิมพ์ครั้งที่ 14). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทศนา แคมมณี. (2564). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 25). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2538). *สารคดีและการเขียนสารคดี*. สำนักพิมพ์มติใหม่.
- ธัญญา สังขพันธานนท์. (2553). *การเขียนสารคดีภาคปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์อินทนิล.
- รุ่งทิwa สิงห์เทียน. (2558). *การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอยะเยอสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5* [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- ลัดดาวัลย์ ศรีสุข. (2558). *การใช้เทคนิค 4MAT ร่วมกับชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสารคดีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6* [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ].
- วีระศักดิ์ จันทรส่งแสง. (2562). *วิชาสารคดี*. สำนักพิมพ์สารคดี.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2567). *คำชี้แจงเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่านและการเขียน* (ฉบับกรรมการสอบ).
- https://drive.google.com/drive/folders/148oSIE_a2QDtXm2si-Jj1xROWH11W1qZ
- สุทิตี ชัดติยะ. (2552). *ศาสตร์การเขียน* (ฉบับปรับปรุงแก้ไข, พิมพ์ครั้งที่ 2). เปเปอร์เฮาส์.

- Ayu, C., & Rizky, R. (2023). Unlocking the power of peer assessment technique: A catalyst for enhanced writing skills in higher education. *Al-Ishlah: Jurnal Pendidikan*, 15(4), 4891-4900. <https://doi.org/10.35445/alishlah.v15i4.4735>
- Booth, F. (2020). *15 fun peer assessment techniques that children will love*. Twinkl. <https://www.twinkl.co.th/blog/15-fun-peer-assessment-techniques-that-children-will-love>
- Dewi, P. M. S. E. (2020). PLEASE and power strategies on students' writing competency across text genres. *Lingua Scientia*, 27(1), 24-33. <https://ejournal.undiksha.ac.id/index.php/JJBI/article/view/22573>
- Graham, S., & Harris, K. R. (2005). *Writing better: Effective strategies for teaching students with learning difficulties*. Paul H. Brookes Publishing.
- Johnson, R. (2012). *Improve your writing skills: Guidance notes for students*. Clifton Press.
- Kane, J. S., & Lawler, E. E. (1978). Methods of peer assessment. *Psychological Bulletin*, 85(3), 555-586. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.85.3.555>
- Maysaroh, S. (2020). *Improving students' writing ability of the tenth grade of MAN 1 Lampung Timur by using PLEASE strategy in the academic year of 2019/2020* [Bachelor's thesis, State Institute for Islamic Studies of Metro]. Raden Intan Repository. <https://repository.metrouniv.ac.id/id/eprint/3689/1/skripsi%20siti%20maysaroh%20asli.pdf>
- Roberts, T. S. (2006). *Self, peer, and group assessment in e-learning*. Information Science Publishing.
- Root, R. (2008). *The nonfictionist's guide: On reading and writing creative nonfiction*. Rowman & Littlefield Publishers.
- Sapnah, S. (2018). *The influence of PLEASE (Pick-List-Evaluate-Activate-Supply-End) strategy toward students' writing skill (An experimental research at the third grade of MTs Al-Amin)* [Bachelor's thesis, State Islamic University Sultan Maulana Hasanuddin Banten]. UIN SMH Banten Institutional Repository. <https://doi.org/10.30821/brightvision.v1i1.1050>

- Suci, S. A. (2023). The effect of Pick, List, Evaluate, Active, Supply, End (PLEASE) strategy on students' writing ability in developing descriptive paragraphs. *Journal of English Language and Education*, 8(2), 43-51. <https://doi.org/10.31004/jele.v8i2.413>
- Topping, K. J. (2018). *Using peer assessment to inspire reflection and learning*. Routledge.
- Tshering, T. (2016). Peer assessment on grade eight students' descriptive essay writing at a lower secondary school in Bhutan. *Journal of Roi Et Rajabhat University*, 10(2), 1-10. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/reru/article/view/176274>
- Tunagur, M. (2021). The effect of peer assessment application on writing anxiety and writing motivation of 6th grade students. *Shanlax International Journal of Education*, 10(1), 96-105. <https://doi.org/10.34293/education.v10i1.4352>
- Zinsser, W. (2001). *On writing well: The classic guide to writing nonfiction*. HarperCollins.